

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: Aktsiaselts Kraver

registrikood: 10086830

tänava/talu nimi, Väike tn 2

maja ja korteri number:

linn: Viljandi linn

maakond: Viljandi maakond

postisihnumber: 71004

telefon: +372 4333132, +372 53430212

faks: +372 4333152

e-posti aadress: info@kraver.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Kasumiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Omakapitali muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Varud	15
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 7 Kasutusrent	17
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	18
Lisa 9 Eraldised	18
Lisa 10 Aktsiakapital	19
Lisa 11 Tulumaks	19
Lisa 12 Müügitulu	19
Lisa 13 Muud äritulud	20
Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused	20
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 16 Tööjõukulud	21
Lisa 17 Muud ärikulud	21
Lisa 18 Seotud osapooled	21
Lisa 19 Tingimuslikud kohustised ja varad	23
Aruande allkirjad	24
Vandeauditori aruanne	25

Tegevusaruanne

AS-i KRAVER emattevõtte on KALLOVEEN EESTI OÜ, kes omab 90% aktsiatest ning ERA VALDUSE AS-le kuulub 10% aktsiatest.

AS-i KRAVER põhitegevusaladeks 2023. aastal olid turba tootmine ja müük.

	2023	% käibest	2022	% käibest
Freesturvas	2 716 795	99,8%	2 139 695	99,8%
Muud kaubad	5 000	0,2%	0	0,0%
Teenused	800	0,0%	3 640	0,2%
Kokku	2 722 595	100,0%	2 143 335	100,0%
Käibe kasv (kahanemine) (%)	27,0%		5,0%	
Puhaskasum	423 320		227 554	
Puhaskasumi kasv (kahanemine) (%)	86,0%		-22,4%	

AS-i KRAVER ekspordi osakaaluks müügituludes kujunes 2023. aastal 40,5% (2022: 19,5%). Müük Eesti turule moodustas 59,5% müügituludest (2022: 80,5%).

Toodetud turba kogusest eksportis ettevõtte 2023. aastal 37,6% (2022: 14,5%) ning ülejäänud 62,4% (2022: 85,5%) müüdi siseturul.

AS-i KRAVER majandustegevust iseloomustavad suhtarvud ja nende arvutamise meetoodika olid:

	2023	2022
Ärirentaabilus (Ärikasum / Müügitulu) x 100	16,8%	11,7%
Puhasrentaabilus (Puhaskasum / Müügitulu) x 100	15,5%	10,6%
Omakapitali rentabilus (Puhaskasum / Keskmise omakapital) x 100	10,2%	5,9%
Varade rentabilus (Puhaskasum / Keskmise koguvara) x 100	9,3%	5,4%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (Käibevara / Lühiajalised kohustused)	10,83	6,93
Omakapitalimäär (Omakapital / Koguvara) x 100	91,6%	90,6%

AS-i KRAVER 2023. aasta majandustulemust mõjutasid:

• Eelnevatel aastatel tehtud investeeringud
• Tootmisplaani täitmine 100%
• Ekspordimahtude kasv 282%

AS-i KRAVER tegevjuhtkonna 2023. aasta teenistuslepingu alusel arvestatud tasu oli 58 836 eurot (2022: 55 257 eurot).

Nõukogu liikmetele tasu ei makstud (2022: 0 eurot).

2023. aasta materiaalse põhivara investeeringuteks olid:

• Masinate ja seadmete soetamine		181 723
(lõpetamata projektid ja ettemaksed 2023. aasta lõpus)	15 316	
• Parkimisala ehitus Soosaares		77 842
(lõpetamata projektid ja ettemaksed 2023. aasta lõpus)	0	
• Töökeskkonna parandamine ja muu põhivara		4 478
(lõpetamata projektid ja ettemaksed 2023. aasta lõpus)	0	
• Turbatootmisala ettevalmistamine Soosaare III laiendusel		0
(lõpetamata projektid ja ettemaksed 2023. aasta lõpus)	138 463	
Kokku	153 779	264 043

2024. aasta suuremad planeeritud investeeringud on:

• Masinate soetamine	228 000
• Turbatootmisala ettevalmistamine Soosaare III laiendusel	135 000
• Parkimisala ehitus Soosaares	83 000
• Töökeskkonna parandamine	7 000
Kokku	453 000

2024. aasta üldised eesmärgid on:

• Toodangu suurendamine
• Tootmisala laiendamine
• Tööjõu tootlikkuse kasv

MAJANDUSKESKKOND

Eesti majandus kahanes 2023. aastal teist aastat järjest ning oodatav langus ulatub 3,5%ni. Väikeses, 0,4% suuruses languses on Eesti majandus eeldatavasti ka 2024. aastal, sest nõudlus kaupade ja teenuste järele hakkab kosuma kodu- ja välisurul üksnes aegamisi. Võimalusi kiiremaks, 3% lähedaseks majanduskasvuks, on oodata 2025. ja 2026. aastal.

2023. aasta keskmiseks inflatsiooniks kujunes 9,2%.

Mõnevõrra odavamate energiahindade ja toiduainete arvel on ka euroala riikide keskmine hinnakasv viimastel kuudel jõudsalt aeglustunud, ulatudes 2023. aasta detsembris 2,9%ni. Nafta ja gaasi edasine hinnaareng sõltub paljuski maailmamajanduse käekäigust.

24. veebruaril 2022 alustas Venemaa laialdast sõjalist rünnakut Ukrainale. Vene – Ukraina sõja võimalikke mõjusid järgnevatel aastatel on väga raske hinnata.

Aruande koostamise ajal ja hetkel valitseva olukorra põhjal hindame, et sõjast tingitud majandusmuudatused ei avalda olulist mõju ettevõtte tegevuse jätkuvusele.

Regulaarselt jälgitakse kõiki äritegevust mõjutavaid tegureid.

ÄRIRISKID

Äritegevuse mahtusid ja kasumlikkust mõjutavad enim kiiresti kallinevad sisendhinnad. Samuti mõjutab äritegevust eelkõige aastaegadeist tingitud turbatootmise sesoonsus.

TEGEVUSRISKID

Igapäevase tegevuse riskide haldamiseks on ettevõtte sõlminud koguriskikindlustuse lepingud.

KÜBERKURITEGEVUSE RISK

Vaatame oma süsteemi turvalisust regulaarselt läbi, et teha kindlaks riskid ja nõrkused, ning võtame kasutusele parendavaid meetmeid, juhul kui see on põhjendatud.

TÖÖTAJATE JA TÖÖKESKKONNA RISKID

Eesmärk on vähendada tervise ja tööohutuse riske läbi seadusega ette nähtud meetmete. Määratud on vastutavad isikud, kehtestatud tegevusjuhised hädaolukordadeks, tehakse riskianalüüse, viiakse läbi tervisekontrollid, töötajaid koolitatakse ja informeeritakse, objektidel on vastavad tegevusplaanid, kõigile on tagatud korralikud töö- ja isikukaitsevahendid.

KESKKONNARISKID

Keskonnahoidu aitavad tagada eelkõige tõhus materjalikasutus ja korrektne jäätmekäitlus. Liigse raiskamise, lekete, reostuse, eluslooduse hävitamise või muu keskkonnakahju vältimiseks järgitakse seadustega ette nähtud nõudeid. Ettevõttes on rakendatud keskkonnakaitse sertifikaat RPP. RPP sertifitseerimisskeem tagab turbarabade kasutamise, majandamise ja taastamise vastutustundlikul viisil.

INTRESSIRISK

Kuna ettevõtte ei ole intressi teenivaid varasid, siis on AS-i KRAVER tulud ja äritegevuse rahavood turu intressimäärade muutustest sisuliselt sõltumatud.

Ettevõtte intressimäärade risk on esmalt sõltuvuses Euribori võimalikust muutusest. Aruandekuupäeval puudusid ettevõtte intressikandvad finantsinstrumendid.

VALUUTARISK

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Ettevõtte tegevus toimub Eestis (valuuta EUR). Valuutariskivabadeks finantsvaradeks ja -kohustusteks loetakse euros nomineeritud finantsvarasid ja -kohustusi.

Ettevõtte ei ole soetanud tuletisinstrumente valuutariski maandamiseks.

HINNARISK

Ettevõtte puudub finantsinstrumentidest tulenev hinnarisk, kuna tal puuduvad investeringud omakapaliinstrumentidesse.

Ramatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	96 258	99 500	2
Nõuded ja ettemaksed	1 525 829	1 024 429	3
Varud	541 366	673 022	5
Kokku käibevarad	2 163 453	1 796 951	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	2 618 783	2 571 346	6
Kokku põhivarad	2 618 783	2 571 346	
Kokku varad	4 782 236	4 368 297	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	159 273	224 985	8
Eraldised	40 576	34 380	9
Kokku lühiajalised kohustised	199 849	259 365	
Pikaajalised kohustised			
Eraldised	202 490	152 355	9
Kokku pikaajalised kohustised	202 490	152 355	
Kokku kohustised	402 339	411 720	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	25 560	25 560	10
Kohustuslik reservkapital	3 068	3 068	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 927 949	3 700 395	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	423 320	227 554	
Kokku omakapital	4 379 897	3 956 577	
Kokku kohustised ja omakapital	4 782 236	4 368 297	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	2 722 595	2 143 335	12
Muud äritulud	13 077	46 663	13
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-123 497	152 044	
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivarade valmistamisel	123 121	73 283	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-1 072 291	-1 013 076	14
Mitmesugused tegevuskulud	-180 027	-166 375	15
Tööjõukulud	-605 485	-600 165	16
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-385 772	-350 435	6
Muud ärikulud	-33 656	-33 742	17
Ärikasum (kahjum)	458 065	251 532	
Intressikulud	-34 748	-23 981	
Muud finantstulud ja -kulud	3	3	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	423 320	227 554	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	423 320	227 554	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	458 065	251 532	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	385 772	350 435	6
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-10 000	-43 500	13
Kokku korrigeerimised	375 772	306 935	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-501 400	133 011	3
Varude muutus	131 656	-145 508	5
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-59 516	94 254	
Laekunud intressid	3	3	
Kokku rahavood äritegevusest	404 580	640 227	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel	-417 822	-668 066	6
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist	10 000	43 500	6
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-407 822	-624 566	
Kokku rahavood	-3 242	15 661	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	99 500	83 839	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-3 242	15 661	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	96 258	99 500	2

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

				Kokku
	Aksiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	25 560	3 068	3 700 395	3 729 023
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	227 554	227 554
31.12.2022	25 560	3 068	3 927 949	3 956 577
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	423 320	423 320
31.12.2023	25 560	3 068	4 351 269	4 379 897

Täiendav informatsioon omakapitali kohta on esitatud Lisades 10 ja 11.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS KRAVER 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist.

AS KRAVER kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr.1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvarad

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval – päeval, millal ettevõtte võtab kohustuse vara osta või müüa. Klassifikatsioon sõltub finantsvarade omandamise eesmärgist. Ettevõttel puuduvad lunastustähtajani hoitavad võlakirjad ning müügiotel finantsvarad.

Finantsvarad õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande sisaldavad kauplemiseesmärgil soetatud finantsvarasid ning finantsvarasid, mida kajastatakse õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande alates nende soetamisest. Finantsvarad õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande võetakse arvele soetusmaksumuses, mis on antud finantsinvesteeringu eest saadud või makstud tasu õiglase väärtuse (ei sisalda tehingukulusid).

Pärast esmast arvelevõtmist hinnatakse finantsvarasid antud kategoorias korrigeeritud soetusmaksumuses. Muutusi nende varade õiglasest väärtusest hinnatakse järjepidevalt kas kasumi või kahjumina aruandlusperioodi kasumiaruandes.

Raha

Raha ja rahalähendid on sularaha, nõudmiseni hoiused ja lühiajalised pangahoiused, mis on vabalt konverteeritavad teatud rahasummaks ja millega seotud väärtuse muutumise risk on ebaoluline. Raha ja rahalähendid kajastatakse õiglasest väärtusest.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale arvestusvaluuta euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja -kohustised, hinnatakse aruandekuupäeval ümber arvestusvaluutasse aruandekuupäeval kehtivate Euroopa keskpanka valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses (nominaalväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused. Iga ostja laekumata arveid hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, millele varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud otsestest veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus / tootmisomahind või neto realiseerimisväärtus.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse varasid kasuliku elueaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 640 eurot. Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 640 euro, kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike varaobjektide üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Maad ei amortiseerita.

Vastavalt RTJ 5 lisatakse parendustega seotud kulutused põhivara soetusmaksumusele juhul, kui need vastavad materiaalse

põhivara definitsioonile ja vara kajastamise kriteeriumile. Varasematel perioodidel sõltus parenduste kapitaliseerimine sellest, kas need tõstavad vara tootlustaset kõrgemale algsest tootlustasemest.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et bilansiline väärtus võib olla langenud alla vara kaetava väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib ettevõtte läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui põhivara bilansiline maksumus on suurem kui tema kaetav väärtus, hinnatakse materiaalse põhivara objektid koheselt alla nende kaetavale väärtusele, milleks on kas vara õiglase väärtus, mida on vähendatud müügikulustega, või kasutusväärtus olenevalt sellest, mis on kõrgem.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist.

Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete varade puhul hinnatakse kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Kui varal on piiratud eluiga, siis amortiseeritakse seda lineaarsel meetodil vastavalt vara kasulikule elueale.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 640

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Maa	ei amortiseerita
Ehitised - uued hooned	20-50
Ehitised - eraldi keskkonnakahjustuse likvideerimiseks	13-33
Ehitised - vanemad hooned	13-20
Ehitised - rajatised	3-13
Masinad ja seadmed - transpordivahendid	5
Masinad ja seadmed - arvutid ja arvutisüsteemid	3-4
Masinad ja seadmed - uued ekskavaatorid ja traktorid	5-13
Masinad ja seadmed - tootmistehnika	3-7
Masinad ja seadmed - muud	3-7
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	10-13
Tarkvara, patendid, litsentsid ja muu immateriaalne põhivara	3

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rendileandja:

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Ettevõtte kui rentnik:

Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksud jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Finantskulud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt.

Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna sõltumata maksete teostamise ajaperioodist.

Kasutusrendile võetud vara bilansis ei kajastata.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestus toimub kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne aruandekuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna või sõltumatute ekspertide hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta.

Eraldised võetakse arvele siis, kui ettevõttel on kehtiv kohustus (juriidiline või tegevusest tulenev), mis tuleneb aruandekuupäevaks toimunud sündmustest, kui on tõenäoline, et kohustise täitmine nõuab ettevõttelt ressurssidest loobumist ning kui kohustise maksumust saab usaldusväärselt määrata.

Muud kohustised, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustiseks, kuid ettevõtte juhtkonna hinnangul on nende kohustiste täitmiseks tehtavate väljamaksete tõenäosus väiksem kui 50%, avalikustatakse aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Eraldised keskkonnakahjustuste suhtes

Ettevõtte kajastab bilansis eraldise enne aruandekuupäeva toimunud keskkonnakahjustuste suhtes juhul, kui:

- (a) seadusandlus nõuab antud kahjustuste likvideerimist või hüvitamist; või
- (b) ettevõtte on oma senise keskkonnasõbraliku tegevuspraktikaga ja avalikustatud tegevuspõhimõtetega näidanud, et kavatseb keskkonnakahjustused vabatahtlikult likvideerida.

Keskkonnakahjustuste suhtes moodustatakse eraldis likvideerimisega kaasnevate kulutuste summas. Juhul kui keskkonnakahjustuste tekitamine on seotud teatud uue varaobjekti soetamise või rajamisega (nt kaevanduse rajamine), lülitatakse eraldise summa antud varaobjekti soetusmaksumusse.

Igal aruandekuupäeval hindab ettevõtte juhtkond vajadust uute eraldiste moodustamiseks ning varem moodustatud eraldiste ümberhindluseks või tühistamiseks. Uute eraldiste moodustamist või olemasolevate eraldiste suurendamist kajastatakse üldjuhul aruandeperioodi kuluna. Juhul kui eraldise moodustamine on seotud teatud uue varaobjekti soetamisega, lülitatakse eraldise summa selle varaobjekti soetusmaksumusse. Eraldis tuleb bilansis kajastada summas, mis on tõenäoliselt vajalik sellega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele.

Kohustuslik reservkapital

Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulud

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuste osutamise seotud tulu kajastatakse vastavalt osutatava teenuse täitmise valmisastastele.

Kulud

Aruandeperioodi tuludest arvatakse maha nendesamade tulude tekkega seotud kulud. Väljaminekuid, millele vastavad tulud tekkivad mingil muul perioodil, kajastatakse kuludena samal perioodil, mil tekivad nendega seotud tulud.

Maksustamine

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustisi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Alates 2019. aastast tuleb regulaarselt väljamakstavatele dividendidele rakendada osaliselt soodsamat maksumäära 14/86 (tavamäär 20/80). Seda soodsamat maksumäära tuleb kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta. Juhul, kui ettevõtte maksab maksumääraga 14/86 maksustatud dividende füüsilisele isikule, siis

peab ettevõtte täiendavalt kinni tulumaksu kuni 7% (olenevalt saaja residentsusest).

Seotud osapooled

AS KRAVER loeb seotud osapoolteks ettevõtte omanikke (emaettevõtte), teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (s.h. emaettevõtja teised tütarettevõtted), tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid aruandekuupäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Pärast aruandekuupäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest, kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega. Korrigeeriv aruandekuupäeva järgne sündmus on selline sündmus, mis kinnitab aruandekuupäeval eksisteerinud asjaolusid. Korrigeerivate sündmuste mõju kajastatakse lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes. Mittekorrigeeriv aruandekuupäeva järgne sündmus on selline sündmus, mis ei anna tunnistust aruandekuupäeval eksisteerinud asjaoludest. Mittekorrigeerivate sündmuste mõju ei kajastata lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes, vaid avaldatakse lisades, juhul kui nad on olulised.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	3 417	3 572
Raha pangakontodel	92 841	95 928
Kokku raha	96 258	99 500

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	18 572	18 572	
Ostjatelt laekumata arved	18 572	18 572	
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 481 377	1 481 377	18
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	4 626	4 626	4
Muud nõuded	2	2	
Intressinõuded	2	2	
Ettemaksed	21 252	21 252	
Tulevaste perioodide kulud	21 252	21 252	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 525 829	1 525 829	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	75 787	75 787	
Ostjatelt laekumata arved	75 787	75 787	
Nõuded seotud osapoolte vastu	927 120	927 120	18
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	0	0	4
Muud nõuded	2	2	
Intressinõuded	2	2	
Ettemaksed	21 520	21 520	
Tulevaste perioodide kulud	21 520	21 520	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 024 429	1 024 429	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	619	0	48
Käibemaks	4 626	0	0	4 257
Üksikisiku tulumaks	0	7 749	0	7 204
Erisoodustuse tulumaks	0	519	0	392
Sotsiaalmaks	0	26 145	0	23 702
Kohustuslik kogumispension	0	373	0	387
Töötuskindlustusmaksed	0	1 077	0	968
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	4 626	36 482	0	36 958

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Täiendav informatsioon maksude kohta on esitatud Lisades 3 ja 8.

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	31 403	39 563
Lõpetamata toodang	22 457	21 346
Valmistoodang	487 506	612 113
Valmistoodang rabas	491 897	611 330
Varud vastutaval hoiul kolmandate osapoolte käes	-4 391	783
Kokku varud	541 366	673 022

Kulu varude allahindlusest 2023. aastal 0 eurot (2022: 0 eurot).

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

									Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed				
31.12.2021									
Soetusmaksumus	47 915	1 722 548	271 042	19 755	2 140 048	2 430 845	68 539	472 196	4 742 043
Akumuleeritud kulum	0	-869 631	-222 136	-12 160	-1 305 562	-1 539 858	-38 406	0	-2 447 895
Jääkmaksumus	47 915	852 917	48 906	7 595	834 486	890 987	30 133	472 196	2 294 148
Ostud ja parendused	0	60 263	83 246	0	379 538	462 784	7 635	137 384	668 066
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		60 263						0	60 263
Muud ostud ja parendused			83 246	0	379 538	462 784	7 635	137 384	607 803
Amortisatsioonikulu	0	-100 841	-34 042	-3 432	-205 588	-243 062	-6 532	0	-350 435
Ümberliigitamised	0	89 151	0	0	22 820	22 820	0	-111 971	0
Ümberliigitamised ettemaksetest	0	8 400	0	0	22 820	22 820	0	-31 220	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	80 751	0	0	0	0	0	-80 751	0
Muud muutused	0	-40 433	0	0	0	0	0	0	-40 433
31.12.2022									
Soetusmaksumus	47 915	1 831 529	354 288	19 755	2 485 032	2 859 075	76 174	497 609	5 312 302
Akumuleeritud kulum	0	-970 472	-256 178	-15 592	-1 453 776	-1 725 546	-44 938	0	-2 740 956
Jääkmaksumus	47 915	861 057	98 110	4 163	1 031 256	1 133 529	31 236	497 609	2 571 346
Ostud ja parendused	0	80 454	4 391	4 600	172 731	181 722	1 867	153 779	417 822
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		80 454						0	80 454
Muud ostud ja parendused			4 391	4 600	172 731	181 722	1 867	153 779	337 368
Amortisatsioonikulu	0	-136 109	-32 392	-3 604	-206 104	-242 100	-7 563	0	-385 772
Ümberliigitamised	0	48 944	15 072	0	2 890	17 962	0	-66 906	0
Ümberliigitamised ettemaksetest	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	48 944	15 072	0	2 890	17 962	0	-66 906	0
Muud muutused	0	15 387	0	0	0	0	0	0	15 387
31.12.2023									
Soetusmaksumus	47 915	1 976 314	356 653	22 647	2 650 920	3 030 220	78 041	584 482	5 716 972
Akumuleeritud kulum	0	-1 106 581	-271 472	-17 488	-1 650 147	-1 939 107	-52 501	0	-3 098 189
Jääkmaksumus	47 915	869 733	85 181	5 159	1 000 773	1 091 113	25 540	584 482	2 618 783

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas

	2023	2022
Masinad ja seadmed	10 000	43 500
Muud masinad ja seadmed	10 000	43 500
Kokku	10 000	43 500

Kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2023 on 1 614 627 eurot (31.12.2022: 1 229 088 eurot).

Täiendav informatsioon müüdnud materiaalse põhivara kohta on esitatud Lisas 13.

Täiendav informatsioon muude muutuste kohta 2023. aastal on esitatud Lisas 9.

Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2023	2022	Lisa nr
Kasutusrenditulu	800	2 640	12
Järgmiste perioodide kasutusrenditulu mittekatkestatavatest lepingutest			
	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
12 kuu jooksul	0	2 400	
Rendile või üürile antud varade bilansiline jääkmaksumus			
Muud varad	444	456	
Kokku	444	456	

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022	Lisa nr
Kasutusrendikulu	8 680	7 871	

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	37 152	37 152	
Võlad töövõtjatele	85 639	85 639	
Maksuvõlad	36 482	36 482	4
Saadud ettemaksed	0	0	18
Kokku võlad ja ettemaksed	159 273	159 273	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	31 884	31 884	
Võlad töövõtjatele	86 143	86 143	
Maksuvõlad	36 958	36 958	4
Saadud ettemaksed	70 000	70 000	18
Kokku võlad ja ettemaksed	224 985	224 985	

Lisa 9 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	Intrssiarvestus	31.12.2022	Lisa nr
Kokku eraldised	193 233	9 444	-35 988	20 046	186 735	
Sealhulgas:						
Lühiajalised	24 427	45 941	-35 988	0	34 380	
Muud eraldised	24 427	45 941	-35 988	0	34 380	
Pikaajalised	168 806	-36 497	0	20 046	152 355	19
Muud eraldised	168 806	-36 497	0	20 046	152 355	

	31.12.2022	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	Intrssiarvestus	31.12.2023	Lisa nr
Kokku eraldised	186 735	72 879	-40 666	24 118	243 066	
Sealhulgas:						
Lühiajalised	34 380	46 862	-40 666	0	40 576	
Muud eraldised	34 380	46 862	-40 666	0	40 576	
Pikaajalised	152 355	26 017	0	24 118	202 490	19
Muud eraldised	152 355	26 017	0	24 118	202 490	

Lühiajaliste kulueraldiste hulka on arvestatud töötajate ja juhatuse liikme preemiahüvitise eraldised.

AS KRAVER on moodustanud keskkonnakahjustuste suhtes pikaajalise eraldise likvideerimisega kaasnevate kulutuste tarbeks 31.12.2023 seisuga kogusummas 202 490 eurot. Kulusumma 1 hektari kohta on 1311 eurot (2022:1239 eurot).

Pikaajalise eraldise diskonteeritud väärtuse suurenemist seoses realiseerumistähtaja lähenemisega on kajastatud intressikuluna. Diskontomääraks on kapitali kaalutud keskmine hind (WACC) 13,52% (2022: 15,15%), mis on võrdne omkapitali hinnaga. Omakapitali hinna leidmisel on kasutatud finantsvarade mudelit CAPM.

Pikaajalise eraldise korrigeerimine 2023. aastal kokku 26 017
Materiaalne põhivara (vt Lisa 6) 15 387

Pikaajalise eraldise diskonteerimise mõju

10 630

Lisa 10 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	25 560	25 560
Aktsiate arv (tk)	400	400
Aktsiate nimiväärtus	63.90	63.90

Põhikirja kohaselt on maksimaalselt lubatud lihtaktsiate arv 1 600.

Lisa 11 Tulumaks

(eurodes)

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2023 moodustas 4 351 269 eurot (31. detsember 2022: 3 927 949 eurot). Aruandekuupäeva seisuga eksisteerinud jaotamata kasumist on omanikele võimalik dividendidena välja maksta 3 481 015 eurot ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 870 254 eurot. Seisuga 31. detsember 2022 oleks dividendidena võimalik olnud välja maksta 3 142 359 eurot, millega oleks kaasnenud tulumaks summas 785 590 eurot.

Lisa 12 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes			
Müük Euroopa Liidu riikidele			
Eesti	1 620 063	1 726 437	
Belgia	955 928	293 702	
Läti	133 297	104 333	
Poola	8 307	18 863	
Taani	5 000	0	
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	2 722 595	2 143 335	
Kokku müügitulu	2 722 595	2 143 335	
Müügitulu tegevusalade lõikes			
Freesturba tootmine	2 716 795	2 085 880	
Turbasambla müük	5 000	0	
Renditulu	800	2 640	7
Freesturba vahendamine	0	53 815	
Traktori teenused	0	1 000	
Kokku müügitulu	2 722 595	2 143 335	

Lisa 13 Muud äritulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Kasum materiaalsete põhivarade müügist	10 000	43 500	6
Vanametall ja vanad masinad	2 952	3 163	
Muud	125	0	
Kokku muud äritulud	13 077	46 663	

Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2023	2022
Tooraine ja materjal	117 772	100 943
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	0	35 168
Müügi eesmärgil ostetud teenused	0	613
Energia	125 884	170 350
Kütus	125 884	170 350
Transpordikulud	635 509	538 018
Laadimiskulud	193 126	167 984
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	1 072 291	1 013 076

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Maarent	6 918	6 918
Üür ja rent	7 860	4 615
Energia	31 628	17 864
Elektrienergia	17 809	4 678
Soojusenergia	2 045	2 128
Kütus	11 774	11 058
Veevarustusteenused	47	51
Mitmesugused bürookulud	20 391	7 515
Lähetuskulud	248	1 704
Koolituskulud	203	0
Riiklikud ja kohalikud maksud	53 381	64 968
Kindlustuskulu	21 022	19 042
Konsultatsiooniteenus	7 942	13 820
Muud	30 387	29 878
Kokku mitmesugused tegevuskulud	180 027	166 375

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	447 810	445 768
Sotsiaalmaksud	157 675	154 397
Kokku tööjõukulud	605 485	600 165
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	15	15
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	14	14
Juridilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	1	1

Tööjõukulude osatähtsus netokäibes 2023. aastal moodustas 22,2% (2022: 28,0%)

Ettevõtte on selge töötasu arvutamise ja maksmise kord ja põhimõtted, mis tagavad läbipaistva ja süstemaatilise tasustamissüsteemi ning aitavad tõsta töötajate motivatsiooni. Peaaegu kõigil ettevõtte töötajatel on võimalus teenida iga-aastast tulemustasu.

Lisa 17 Muud ärikulud

(eurodes)

	2023	2022
Annetused	19 545	19 268
Liikmemaksud	4 190	4 560
Muud	9 921	9 914
Kokku muud ärikulud	33 656	33 742

Lisa 18 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	KALLOVEEN EESTI OÜ
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Eesti
Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	LEGRO GROUP
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Holland

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Nõuded ja ettemaksud			
Emaettevõtja	1 053 871	896 338	
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	427 315	30 378	
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	191	404	
Kokku nõuded ja ettemaksud	1 481 377	927 120	3
Võlad ja ettemaksud			

Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	0	70 000	8
Kokku võlad ja ettemaksud	0	70 000	

MÜÜDUD	2023			2022		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Emaettevõtja	1 241 946	2 357	0	1 373 343	3 984	0
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	1 247 521	739	10 000	490 319	3 837	24 000
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 556	840	0	1 196	2 453	0
Kokku müüdnud	2 491 023	3 936	10 000	1 864 858	10 274	24 000

OSTETUD	2023			2022		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	0	0	0	0	681	0
Kokku ostetud	0	0	0	0	681	0

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	58 836	55 257

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2023. aastal nii nagu ka 2022. aastal moodustatud allahindluseid.

Juhatuse liikmele makstud tasu aluseks on juhatuse liikme leping.

Juhatuse liikme ennetähtaegse tagasikutsumise või volituste lõppemisel uue teenustuslepingu mittesõlmimisel on juhatusele ette nähtud lahkumishüvitis nelja kuu ametitasu ulatuses. Potentsiaalne tegevjuhtkonna lahkumishüvitise maksimaalne brutosumma seisuga 31.12.2023 oli 17 600 eurot (31.12.2022: 16 000 eurot).

Nõukogu liikmetele 2023. aastal tasu ei makstud (2022: 0 eurot).

Lisa 19 Tingimuslikud kohustised ja varad (eurodes)

Tingimuslikud varad

Maarendilepingud, kaevandamise load ja keskkonnakaitse sertifikaadid:

- Tässi

o maarendileping, mis on sõlmitud 15.02.2002.a. Maa-ametiga ja kehtib kuni 18.12.2049.a., millega on rendile antud AS-ile Kraver kinnistu pindalaga 264,14 ha, sihtotstarbega mäetööstusmaa. Aasta renditasu suuruseks on 2 959 eurot, mis on 5% maa maksustamishinna aktiga määratud maa maksumusest (59 170 eurot);

o kaevandamise luba VILM-020, mis on väljastatud 29.11.2018.a. ja kehtib kuni 18.12.2049.a. Turbavaru suurus olemasoleva tootmisala piires on 998,2 tuh.t ning lubatud maksimaalne aastatoodangu maht 35 000 tonni;

o RPP-sertifikaat nr 17/034.

- Soosaare I

o maarendileping, mis on sõlmitud 30.10.2018.a. Maa-ametiga ja kehtib kuni 28.12.2049.a., millega on rendile antud AS-ile Kraver kinnistu pindalaga 96,74 ha, sihtotstarbega mäetööstusmaa. Aasta renditasu suuruseks on 1083,50 eurot, mis on 5% maa maksustamishinna aktiga määratud maa maksumusest (21 670 eurot);

o kaevandamise luba VILM-026, mis on väljastatud 25.05.2018.a. ja kehtib kuni 28.12.2049.a. Turbavaru suurus olemasoleva tootmisala piires on 617,6 tuh.t ning lubatud maksimaalne aastatoodangu maht 7 000 tonni.

o RPP-sertifikaat nr 19/046.

- Soosaare II

o maarendileping, mis on sõlmitud 31.10.2018.a. Maa-ametiga ja kehtib kuni 21.01.2045.a., millega on rendile antud AS-ile Kraver kinnistu pindalaga 60,14 ha, sihtotstarbega mäetööstusmaa. Aasta renditasu suuruseks on 674 eurot, mis on 5% maa maksustamishinna aktiga määratud maa maksumusest (13 480 eurot);

o kaevandamise luba VILM-067, mis on väljastatud 22.01.2015.a. ja kehtib kuni 21.01.2045.a. Turbavaru suurus olemasoleva tootmisala piires on 108,8 tuh.t ning lubatud maksimaalne aastatoodangu maht 5 000 tonni;

o RPP-sertifikaat nr 17/032.

- Soosaare III

o maarendileping, mis on sõlmitud 19.09.2005.a. Maa-ametiga ja kehtib kuni 31.12.2027.a., millega on rendile antud AS-ile Kraver kinnistu pindalaga 196,91 ha, sihtotstarbega mäetööstusmaa. Aasta renditasu suuruseks on 2 202 eurot, mis on 5% maa maksustamishinna aktiga määratud maa maksumusest (44 048 eurot);

o kaevandamise luba VILM-029, mis on väljastatud 01.03.2006.a. ja kehtib kuni 31.12.2027.a. Turbavaru suurus olemasoleva tootmisala piires on 1 561,6 tuh.t ning lubatud maksimaalne aastatoodangu maht 23 000 tonni;

o RPP-sertifikaat nr 17/033.

Maa korraline hindamine 2022. aastal

Maade korraline hindamine oli vajalik, et anda avalikkusele info maa väärtusest. Hindamistulemusi kasutatakse maa maksustamisel, kasutuslepingutes, tehnovõrkude talumistasude määramisel, tehingute tegemisel, finantsaruandluses.

2022. aasta hindamistulemused võetakse kasutusele alates 1. jaanuarist 2024.

Maapõueseaduse alusel sõlmitud lepingutel ei tõuse maa korralise hindamise järel renditasu automaatselt. Maa ümberhindamise mõju leevendamiseks kasutustasud ühtlustatakse ja langetatakse nende määra 3%-le.

Täiendav info on esitatud Lisas 9.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 07.03.2024

Aktsiaselts Kraver (registrikood: 10086830) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ELAR ABRAM	Juhatuse liige	07.03.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitamata

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaselts Kraver aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Aktsiaselts Kraver (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitada infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Kersti Soodla
Vandeaudiitori number 406

/digitaalselt allkirjastatud/
Signy Villems
Vandeaudiitori number 595

Auditorteenuse OÜ
Auditorettevõtja tegevusloa number 73
Telliskivi tn 57/1, Tallinn, Harju maakond, 10412
07.03.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Aktsiaselts Kraver (registrikood: 10086830) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KERSTI SOODLA	Vandeaudiitor	07.03.2024
SIGNY VILLEMS	Vandeaudiitor	07.03.2024

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	3 927 949
Aruandeaasta kasum (kahjum)	423 320
Kokku	4 351 269
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	4 351 269
Kokku	4 351 269

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Turba tootmine	08921	2716795	99.79%	Jah
Muu mujal liigitamata kaevandamine	08991	5000	0.18%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	800	0.03%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 4333132
Faks	+372 4333152
Mobiiltelefon	+372 53430212
E-posti aadress	info@kraver.ee